2014

ÅRSRAPPORT

NUNATTA KATERSUGAASIVIA ALLAGAATEQARFIALU

INDHOLD

FORORD

FORMIDLING OG UDSTILLINGER

Formidlingsafdeling
- Applikation
- Hjemmeside
- Touch-Screen
- Skoletilbud
- Ekstern formidling

Særudstillinger opsat i 2014
- Driftwood
- Johan Markussen, Ujuaanngivasik
- Mathias Storch
- Den vigtige sæl

Andre tiltag på formidlingsområdet
- Publikationer
- Arkæologiske rapporter
- Anden formidling

Udstillingsbesøgende

Webbesøgende

PROJEKTER
- Alle Tiders Mennesker
- REMAINS
- Den Kolde Krigs Anlæg
- De nordøstgrønlandske hytter i Nationalparken
- Projekt Roots2share
- Andre

ARKÆOLOGISKE AKTIVITETER
- Undersøgelser
- Ruinpleje

REGISTRERING OG DOKUMENTATION
- Registrering ved museet og ved arkivet
- IT-arkivet
- Fotosamlingen på museet
- Rapportarkivet
- NUNIFFIIT - Grønlands fortidsmindearkiv

Bygningsfredningsområdet
- Bygningsgennemgang i hele landet
- Deponering og opmagasinering af gl. fiskepakhuse i Paamiut
- Formidlingsprojekt i forbindelse med Ilimanaq-projektet

INDSAMLING OG SAMLINGER

- Tilgang til den arkæologiske samling
- Indsamling og tilgang af arkivalier
- Kunst
- Erhvervelser og gaver
- Øvrig indsamling

ANDRE ARRANGEMENTER OG MØDER

- Ledelsen
- Arkivets besøgende
- Øvrige aktiviteter
- Medarbejdernes videreuddannelse og kurser
- Deltagelse i seminarer og workshops (anfør titel på foredrag etc.)

BEVARING OG KONSERVERING, SAMT BYGNINGER

- Konservering af museumsgenstande
- Magasiner
- NKA bygninger
- Museets magasiner
- Klimaovervågning
- Nyt inventar til magasiner
- Registrering af opbevaring
- Udlån af kunstværker i 2014
- Arkivet
- Tegningsarkivet

ØKONOMI OG REGNSKAB

- Regnskab og budget
- Eksterne bevillinger

ØVRIGE ADMINISTRATIVE SAGER

- Høringer vedr. fredede og bevaringsværdige bygninger
- Arealansøgninger
- Tilsyn og konsulentvirksomhed
- Forespørgsler
- Råstofsager
- Samarbejdsaftaler
- Verdensarvsarbejde
- Bygninger

ANDET

- Sekretariatsbetjening af Grønlands Museumsnævn
- Sekretariatsbetjening af Kulturarvsrådet

APPENDIX I

- Medarbejdernes medlemskaber i diverse eksterne råd, udvalg og nævn

APPENDIX II

- Personale

FORORD

Det har igen været et begivenhedsrigt år for Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu. Vi har igangsat flere tiltag, som har præget dagligdagen ved arbejdspladsen. I foråret 2014 genoptog vi satsningen på formidlingssiden udover vores udstillingsvirksomhed, da vi genbesatte en stilling indenfor formidlingskoordination. Det betød bl.a. at vi kunne booste processen op med tiltag indenfor elektronisk formidling. Arbejder henimod en mere struktureret skoletjeneste er igangsat og et forsøg med udbud af applikationer speciel henvendt mod de mindste børn er også undervejs. Med en fast stab af informationsmedarbejdere de kommende år vil vi kunne nå langt i formidlingsvirksomheden, både i ind- og udlandet.

Inden for kulturmindeområdet har vi været igang med at opgradere vores register med opbygning af et stort anlagt elektronisk register som vi har kaldt NUNNIFFIIT, der som et færdigt produkt kommer til at fremstå som et fuldt funktionelt Web-baseret geografisk informationssystem over alle kendte forhistoriske og historiske sites i Grønland. Efter datagennemgang og -validering vil systemet være klar til brug, også for offentligheden, formentlig ultimo 2015.

Inden for offentlig arkivering og journalsystemer har vi også rustet os ved ansættelse af en arkivar speciel inden for elektronisk arkivering. Det har betydet at vi nu er i fuld gang med processen inden for det område med bl.a. rådgivning, modtagelse og indsamling af elektroniske arkiver. Det er et nyt og stort område med masser af udfordringer.

2014 var også året, hvor vores blik rettedes ud mod den store verden. I begyndelsen af september måned satte vi en udstilling op i Japan, hvor vi stod for opsætning og udstilling af kejserfamiliens og prinsesse Takamodos tupilaksamling. Her fortalte vi sideløbende gennem plancher og elektroniske medier historien om Inuits forestillingsverden, filosofi, tro, kultur og livsværdier. Dette skete i tæt samarbejde med The National Museum of Ethnology i Osaka.

I efteråret skrev vi en samarbejdsaftale med L´Institut de Cultura de Barcelona. Da vi begge steder arbejder med forskning, bevaring og formidling af kulturarv, glæder vi os til arbejdet med udveksling af erfaring og samarbejde om fælles projekter.

Ud over de i forordet nævnte tiltag, har museet og arkivet en lang række af aktiviteter, som du kan læse om i de næste sider. Årsberetningen giver dig således god indblik i vores mangefacetterede arbejdsområder. God læselyst!

Daniel Thorleifsen
Direktør

FORMIDLING OG UDSTILLINGER

Nunatta Katersugaasivia har i perioden 2008-2013 gennemgået en fuldstændig fornyelse med henblik på at fremstå som et attraktivt, moderne nationalmuseum. Museet indeholder i dag en række forskellige udstillinger, som både belyser den fjerne og den nære fortid.

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu har i slutningen af 2014 følgende faste udstillinger:

- Livsstil og klasseskel
- Inuits transportmidler
- Nye mennesker - Thulekulturen
- Inutoqqat - palæo-inuit
- Arktiske bønder
- Bødkerværksted
- Kommunikation skaber folk

Udstillingerne repræsenterer følgende kulturperioder:

1**)** Palæo-eskimoisk tid, hvor udstillingen beretter om landets ældre (2500-200 f. Kr.) og sene (700-1250 e. Kr.) bosættelser og gør rede for disse stenalderkulturers teknologi, økonomi og sociale organisering (2500 f. Kr.-1250 e. Kr.),

2) Thulekulturen, hvor inuit mellem 800 og 1000 e. Kr. udviklede en effektiv fangstkultur til havs med aktiv hvalfangst. Da inuit kom til Thuleområdet omkring 1200, mødte de områdets urgamle indbyggere, Dorsetfolket, samt nordboerne, som kom fra deres bygder i Sydgrønland. Efterhånden som inuit bredte sig ud i Østarktis, forsvandt den 2.000 år gamle Dorsetkultur nærmest sporløst. Som en særskilt afdeling i udstillingen findes mumierne fra bopladsen Qilakitsoq ved Uummannaq. Der fortælles også om inuit og deres forestillingsverden og andre aspekter i deres åndelige kultur,

3) grønlandske nordboere fra ca. 1000-1450, som udgjorde den vestligste udpost af et nordisk bondesamfund under vikingetidens og den tidlige middelalders nordiske ekspansion på Island og Færøerne i Nordatlanten. Udstillingen retter fokus mod to aspekter af de norrøne grønlænderes tilværelse, nemlig hverdagslivet og livsgrundlaget samt kontakterne med omverdenen,

4) kolonitiden fra kristendommens indførelse i 1721 med Hans Egede, hvor der skete afgørende brud og ændringer i inuits levevis og tankesæt. Kolonisationen skabte nye social- og klasseskel. Også etniske skel blev introduceret, hvor kolonisterne kom for at lede

og administrere som overklasse, og hvor grønlænderne blev fastholdt i et sælfangererhverv, som sikrede råvarer til en eksportorienteret monopolhandel,

5) Grønland i det 20. århundrede, hvor fokus er på den nyere tids historie og udviklingen af grønlandsk national bevidsthed. Udviklingen skildres fra det traditionelle fangersamfund til nutidens moderne Grønland og processen hen mod en grønlandsk identitet og national selvstændiggørelse, og

6) jagt- og transportmidler, som inuit fra Thulekulturen bragte med sig: konebåde, kajakker og hundetrukne slæder. De højt specialiserede transportmidler er tilpasset de vanskelige arktiske rejsevilkår og fangsten af havpattedyr. I udstillingen fremvises konebåd, kajakker, træ- og sejldugsjoller, hundeslæder og alle slags jagtredskaber tilknyttet transportmidlerne.

Formidlingsafdeling

Formidlingsafdelingen er nyoprettet med foreløbig én ansat til at udvikle og strukturere afdelingens og museets formidling og informationsarbejde. På sigt kan det blive aktuelt at udvide afdelingen, idet mange kommunikative, koordinerings-, udviklings- og projektopgaver placeres her. I maj 2014 ansatte NKA en ny informationskoordinator, som har arbejdet på at få overblik over afdelingens områder samt igangsat flere delprojekter, som forventes at afsluttes i 2015, herunder research og udvælgelse af it-løsning til NKA's nye hjemmeside samt samarbejde om og udvikling af en ny læringsapplikation om drivtømmer. Derudover har formidlingsafdelingen indgået i flere udvalg og udviklingsprojekter ved museet og indledt de første uformelle drøftelser med relevant samarbejdspartner angående kommende museumstilbud til skolebørn ved NKA.

Afdelingen varetager følgende områder:

- Udstillinger
- International koordination
- Ekstern formidling
- Hjemmeside
- Skoletilbud
- Anden formidling

Applikation
NKA indledte i 2014 et samarbejde med Inussuk Knowledge Production om at udvikle en applikation om drivtømmer for skolebørn på 1.- 3. klassetrin. Applikationen har til formål at skabe et lærerigt og underholdende rum for faglig viden om drivtømmer, dets anvendelse og grønlandske kulturgenstande. App'en kan bruges af børn ved deres fysiske tilstedeværelse på museet, i hjemmet og i skolen.

Hjemmeside
I 2014 igangsatte NKA forberedelserne til en ny hjemmeside, hvilket betyder en sammenlægning af fredningsområdets, arkivets og museets hjemmesider til én. Arbejdet indledtes med en grundig research, som bl.a. omhandlede cms-system, webudvikler samt webstruktur. Der blev udarbejdet en kravspecifikation, som blev sendt til webudviklere med henblik på et estimeret tilbud samt projektbeskrivelse for forløbet. NKA valgte at samarbejde med webfirmaet Typoconsult, som tilbød at levere en it-løsning i cms-systemet Typo3.

Touch-Screen
Formidlingsafdelingen indgår som formidlingsredaktør og formidlingskoordinator på interne touch-screens projekter. I 2014 har formidlingsafdelingen deltaget i arbejdet på en af montrerne i Thule-udstillingen samt på Independence-montren i Palæo-udstillingen. Derudover er der nogle tekniske forhold ved touch-skærmene, som skal drøftes med udviklingen af it-løsningen.

Skoletilbud
I vinter 2014 indledte formidlingsafdelingen de første uformelle drøftelser med Inerisaavik samt afholdte et uformelt inspirationsmøde for en lille gruppe lærere, som kom fra hele Grønland i forbindelse med en rundvisning på museet. Dette afledte en masse gode ideer, herunder inddele rundvisninger til skolebørn i konkrete og overskuelige emner, som danner basis for et pilotemne: boliger gennem tiden, da NKA allerede har modeller af tre boliger i udstillingerne. Arbejdet forventes at gå i gang i foråret 2015 med implementering i efteråret 2015. På samme tid begyndte formidlingsafdelingen at indsamle allerede eksisterende undervisningsmateriale på museet. Hensigten med denne indsamling er at registrere og organisere materiale, som NKA råder over, og få et overblik over hvad NKA mangler ift. museumsbesøg for børn og unge.

Ekstern formidling
Der er udarbejdet en revideret udgave af formidlingen af museets udstillinger samt et ny grafisk udtryk til skærmen udenfor ved museets indgang. Derudover er der blevet lavet markedsføring ift. museets aktiviteter, herunder pressemeddelelse, nyhedsindslag og information på museets facebookside.

Særudstillinger opsat i 2014

- Driftwood (1. januar - 6. februar)
- Johan Markussen, Ujuaanngivasik (7. februar - 11. juni)
- Mathias Storch (20. juni - 1. september)
- Den vigtige sæl (14. juni - 31. december).

DRIFTWOOD

Foto: Robert Gessain

Nordboerne var de første til at bringe råmaterialet træ til Grønland. De brugte det til huskonstruktioner og -inventar, redskaber og værktøj. Selvom kilderne altså fortæller om import af træ fra Viinland fortæller arkæologien, at langt de fleste trægenstande fra nordbogårdene var fremstillet af lokalt voksende træarter eller drivtræ. Hvad inuit angår blev det lokale træ og drivtræet benyttet flittigt. Først i kontakttiden, hvor hvalfangere, opdagelsesrejsende og købmænd begyndte at komme på disse breddegrader blev det muligt at bytte sig til et større udvalg af importerede varer – heriblandt også træ. Større mængder træ blev først importeret til landet i forbindelse med den norsk/danske kolonisering. I første omgang var det muligt at indsamle affaldstræ fra byggepladserne, hvor kolonisterne valgte at slå sig ned. Senere hen blev træet en regulær salgsvare i butikkerne. Adgangen til materialet blev lettere, men dog betinget af økonomisk formåen.

Fra drivtræets tid havde man et sæt af betegnelser for træsorternes kvalitet og egnethed. På samme måde begyndte man at betegne de forskellige sorter i butikkerne. Det blev ikke solgt som hverken aske- eller fyrretræ, men derimod som kajakåretræ, harpuntræ, kajaktræ osv. Dermed indpassede KGH sig efter markedet, for blandt Inuit var man vant til at give betegnelser alt efter brug og egnethed i stedet for navne fra fjerne skovegne.

JOHAN MARKUSSEN, UJUAANNGIVASIK

Foto: John Rasmussen

Særudstillingen var en kunstudstilling og fokuserede på værker af Johan Markussen, Ujuaanngivasik (1906-1994). Han blev født i Sissarluttoq, en ø overfor Narsaq og levede hele sit liv ved Narsap Ikerasaa. Som femårig flyttede hele familien til Narsaq, hvor han gik i skole. Hans far ernærede sig som fanger, og byggede en qajaq til Johan da han var 18 år og oplærte ham som fanger. Senere arbejdede Markussen som fortrinsvis tømrer.

Omkring 1970 begyndte Johan Markussen at male, i starten brugte han cykellak, men på grund af helbredsmæssige årsager gik han i 1989 i en alder af 83 år over til akrylmaling og vandfarver. Billederne blev malet på masonit i et format på ca. 60 X 40 cm. Han rammede sine billeder ind med en smal fyrretræsliste. Da han blev 80 år opgav han at lave rammer og borede i stedet to huller i overkanten, hvorigennem han trak et julegavebånd. Han solgte billederne for typisk 350 kr. Hans samlede produktion omfatter flere hundrede billeder.

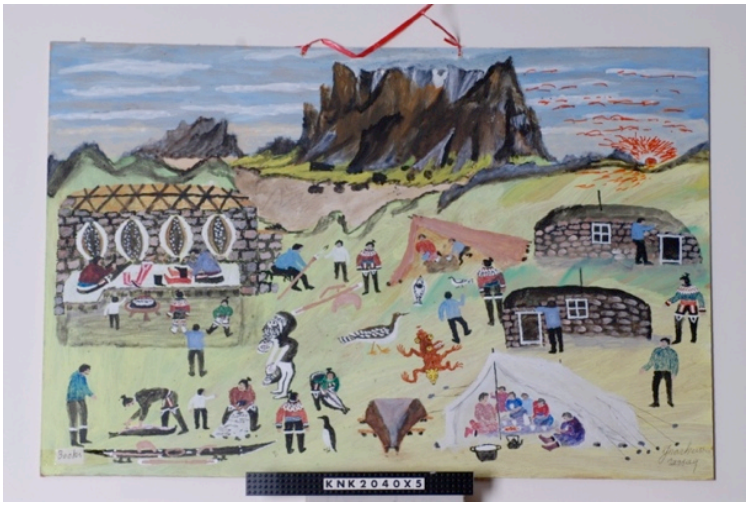

Foto: NKA

Johan Markussens malerier er først og fremmest inspireret af hans opvækst i fangersamfundet. Mange af hans malerier handler om fangstlivet og dagliglivet på øerne ud mod Davisstrædet. Han fandt også inspiration fra bøger han lånte på biblioteket. Han var stærkt troende og som en del af hans billeder bærer præg af.

Markussens stil er den umiddelbare, fortællende og naivistiske kunst. Mange af hans billeder viser fangerliv og dagligliv som han selv har oplevet i sine unge dage. Billederne fyldt med livslyst, fortællerglæde og lune. De kan være naturalistiske. Basisfarverne er gråblå, okkergylden og grøn. I en del billeder anvender han særlige kompositioner og hvor der kan være surreelle elementer i, som mennesker sammen med ånder af alle slags. De kan også være naturalistiske.

MATHIAS STORCH

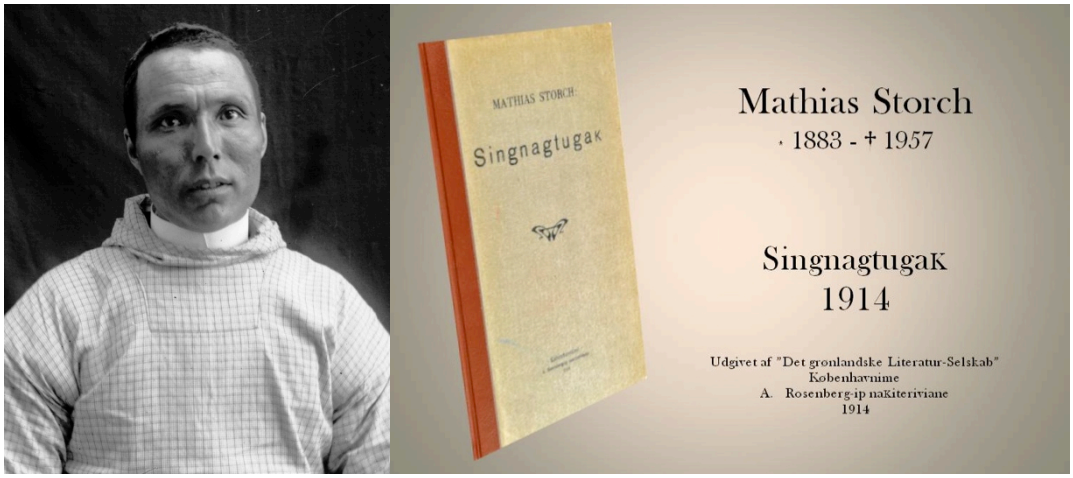

Foto: John Møller & NKA

Udstilling om Mathias Storch (1883-1957) blev opsat i forbindelse med Arktisk Instituts overdragelse af Storch's manuskript til romanen *SingnagtugaK'* til Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu. Udstillingen var samtidig en markering af 100-året for bogens udgivelse, som anses for at være Grønlands første roman. Bogen blev det følgende år oversat til dansk af Knud Rasmussen med titlen *En grønlænders Drøm.*

Storch blev født i den lille fangerbygd Manermiut, ved Aasiaat, der i 1883 havde 34 indbyggere. Storch fik sin kateketuddannelse på Ilinniarfissuaq i 1906, ordineret til præst i 1910 og udnævnt til vicebiskop i 1926. Det særegne ved forfatteren var, at han ulig mange af sine landsmænd, havde klare samfundskritiske holdninger til både det danske styre og egne folkefæller, hvilket han som forfatter gav udtryk for i *Singnagtugaq*, men også som velformuleret skribent og flittig debattør med en ofte skarp replik i bl.a. den

nordgrønlandske avis, AvangnâmioK og det landsdækkende blad, Atuagagdliutit. Storch mente, at uvidenhed var roden til alt ondt og, at den eneste vej frem var oplysning, uddannelse, viden og ansvarsfølelse. I udstillingen vistes:

- Originalmanuskriptet af SingnagtugaK, overdraget af Arktisk Institut
- SingnagtugaK, trykt originaludgave fra 1914, udlånt af Groenlandica
- En grønlænders Drøm, Oversat af Knud Rasmussen, udlånt af Groenlandica.
- Mathias Storch's karakterer fra afgangsprøverne ved Seminariet i 1906
- Et Power Point slideshow omhandlende Mathias Storch's professionelle liv i store træk

DEN VIGTIGE SÆL

Fotocollage: NKA

Siden de første mennesker kom til Grønland for 4.500 år siden, har sælen været det fundamentale fangstdyr for alle kulturer i landet. Sælkød udgjorde sammen med spæk de vigtigste næringskilder. Spækket blev brugt også som brændstof i lampen. Lampen gav både lys og varme, og blev brugt til at koge mad over. Sælskind var uundværligt til beklædning, teltdug og betræk til både.

Ud over at være en vigtig næringskilde har sælkødet desuden udviklet sig til at være en så vigtig del af føden, at den for nogle ligefrem har været tæt forbundet med det at være grønlænder. Her i denne udstilling ser vi derfor nærmere på flere aspekter af sælen: Sæ-

lens biologi, fangsten af sælen og udnyttelsen af sælens dele gennem tiderne. Nu om dage er sælfangsten reduceret kraftigt. Denne udvikling hænger til dels sammen med, at det internationale syn på pels har forandret sig i løbet af de sidste 40 år, og dels på grund af indførte restriktioner fra EU overfor handel med sælskind. Der fanges stadige sæler, men nu mere til lokalt forbrug. Derimod er fiskeriet gennem de sidste 40 år blomstret op og blevet den væsentligste økonomiske faktor for Grønlands eksport. Men i det øjeblik man lader sælen svømme og i stedet satser på fiskeri, sker der en fremgang af sælernes antal. Påvirker flere sæler mon fiskeriet? Dette vil udstillingen også give indsigt i.

Andre tiltag på formidlingsområdet

Publikationer

Inge Bisgaard: Fangsthytter i tidsskriftet Danske officerer.

Inge Bisgaard: Grønlands Koldkrigsanlæg. Kulturstyrelsen.

Niels H. Frandsen:

- Sakæus (1792-1819): Den første grønlænder på polarekspedition, I: tolv grønlandsekspeditioner set gennem frimærker
- Hans Hendrik ”Suersaq” (1832-1889): Fire polarekspeditioner og den første grønlandske selvbiografi, I: tolv grønlandsekspeditioner set gennem frimærker
- Carl Petersen (1813-1880): en dansker på tre polarekspeditioner, I: tolv grønlandsekspeditioner set gennem frimærker

Paarnannguaq Kristiansen: Vestnordisk Arkivkonference i Grønland, 25.-29. august 2014. Nordisk ARKIVNYT 4-2014.

Mikkel-Holger S. Sinding, Jette Arneborg, Georg Nyegaard, M. Thomas P. Gilbert: Ancient DNA unravels the truth behind the controversial GUS Greenlandic Norse fur samples: the bison was horse, and the muskox and bears were goats, I: Journal of Arcaeological Science 53 (2015) 297-303. Tilgængelig online 7. november 2014.

Jette Arneborg, Thomas H. McGovern & Georg Nyegaard (red.): In the Footsteps of Vebæk. Journal of the North Atlantic. Special Volume 6, 2014.

Daniel Thorleifsen et al.: Nye kulturhistoriske udstillinger i Nuuk - to nationalmuseer i samarbejde tværs over Atlanten, I: Nationalmuseets Arbejdsmark 2014.

Arkæologiske rapporter

NKA-rapporter:

- Inge Bisgaard. Feltrapport fra rejsen til Nordøstgrønland 2014. 16 sider
- Inge Bisgaard: NKA´s nordøstgrønlandstogt 2014. 329 sider
- Hans Lange: Arkæologisk rekognoscering i forbindelse med forundersøgelser på nordøstlige Disko Ø, juli 2014. Undersøgelse udført på opdrag for selskabet Avannaa Resources Ltd. NKA 2014
- Christian Koch Madsen: Feltrapport om arkæologisk rekognoscering i Vatnahverfi 2014 – i forbindelse med en projekteret kapacitetsudvidelse af vandkraftværket ved Qorlortorsuaq. Undersøgelse udført på opdrag for Nukissiorfiit. NKA 2014
- Georg Nyegaard: Ruinrestaurering i Igaliku og Qaqortukulooq i 2013, samt besigtigelse af ruinerne i Qaqortukulooq. NKA 2014
- Georg Nyegaard: Besigtigelse af norrøne ruiner i Qassiarsuk. Feltarbejde udført d. 1. august 2013. NKA 2014
- Georg Nyegaard, Henrik Høier & Orri Vésteinsson: Ruinrestaurering, soignering og arkæologisk rekognoscering i Qaqortukulooq og omegn i 2014. NKA 2014.

Rapporter modtaget fra samarbejdspartnere

- Niels Christian Clemmensen: Planer af ruingrupperne i Igaliku (opmålt 2012) og Qassiarsuk (opmålt i 2013) baseret på GPS baseret opmålinger. Modtaget i 2014
- Christian Koch Madsen, Michael Nielsen, Ian Simpson and Konrad Smiarowski: Farming in the Norse Fjords in the Comparative Island Ecodynamics in the North Atlantic (CIE). Interim Field report on surveys and sampling in the southern Eastern Settlement. Summer 2013. The National Museum of Denmark, Department of Danish Middle Age and Renaissance, Copenhagen, April 2014
- Henning Matthiesen & Jørgen Hollesen: Notat vedr. permafrost ved Sermermiut, Ilulissat. Bevaringsafdelingen, Danmarks Nationalmuseum
- Orri Vésteinsson: Archaeological investigations in Igaliku. Excavations in the meadow 2012-2013. Samarbejdsprojekt mellem Grønlands Nationalmuseum & Arkiv, Hunter College (City University of New York), University of Iceland, Fornleifastofnun Íslands, og Danmarks Nationalmuseum. Foreløbig rapport, 2014
- Sarah K. Brown, PhD ,UC Davis Veterinary Genetics.: Icelandic and Greenlandic Norse Ancient Dog Genetic Testing Results. Rapport

- Volker Neubeck & Clemens Pasda. Archaeological survey in the alpine zone of the Buksefjord region (Nuuk Municipality). University of Jena
- Henning Matthiesen & Jørgen Hollesen. Vurdering af bevaringsforhold og trusler ved Qajaa. Rapport over feltarbejde i perioden 2009-2014. Bevaring og Naturvidenskab, Nationalmuseet (DK).

Anden formidling

NKA har opstartet en formidling af fotomateriale gennem avisen AG. Hver anden uge har vi således en hel avisside til rådighed til et historisk foto og den medhørende historie. Georg Nyegaard og Bo Albrechtsen har leveret fotos med tilknyttede historier.

Vejledninger for restaurering af fredede og bevaringsværdige bygninger:

- Hvad er olieemulsionsmaling og plastalkydmaling – maleranvisning
- Overfladebehandling af bindingsværk
- Pudsning af bindingsværkstavl
- Renovering af støbejernsdele
- Reparation af pudslag ved fredede og gamle huse
- Reparation af fundamenter eller pudset murværk
- Istandsættelse af vinduer og døre
- Traditionelle /klassiske husfarver i Grønland og NCS-koder

Inge Bisgaard. Indlæg i AG nr. 2, 2014, side 24

Inge Bisgaard. Indlæg i AG nr. 6, 2014, side 22

Manumina Lund Jensen: Om 90-erne i Grønland i KNR-Radio, december

Manumina Lund Jensen: Om indsamling af musik fra 70-80-erne i Qanorooq, december

Georg Nyegaard: Har leveret informationer til artikel i Sermitsiaq om et jordfund fra Kangeq i forbindelse med 200 året for Kielerfreden i januar 2014, samt tekst og fotos til artikel i Sermitsiaq om ruinrestaurering i Qaqortukulooq.

Museumsinspektør Mikkel Myrup medvirkede i artiklerne ”Øjne i himlen” og ”Grønlands jernalder kom fra rummet” i Polarfronten nr. 3/2014 om sommerens arkæologiske aktiviteter i Savissivik.

Arkivets formidling på hjemmeside
Der har været 20.293 besøg på de digitaliserede kirkebøger på arkivets hjemmeside www.arkiv.gl.

Foredrag, oplæg m.v.
Georg Nyegaard: Ruin restoration and preservation at Norse sites in Greenland. Indlæg på 2014 ICOMOS International Polar Heritage Committee Conference på Danmarks Nationalmuseum d. 25. - 28. maj 2014.

Udstillingsbesøgende

2014	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	I alt
Voksne	490	379	419	660	612	542	395	216	253	477	550	263	**5.256**
Børn	220	171	169	215	320	304	303	399	98	175	119	137	**2.630**
m. Entré			18			365	1.351	1.455	622				**3.811**
Katillugit I alt	**710**	**550**	**606**	**875**	**932**	**1.211**	**2.049**	**2.070**	**973**	**652**	**669**	**400**	**11.697**

Webbesøgende

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	I alt
natmus.gl	1.497	1.526	1.743	1.607	1.620	1.492	1.727	1.718	1.627	1.819	2.019	1.789	20.184
kulturi.org	0*	1.708	0*	108*	2.046	1.970	2.146	2.466	2.043	2.093	2.002	1.811	18.393*
Katillugit I alt	**1.497**	**3.234**	**1.743**	**1.607**	**3.666**	**3.462**	**3.873**	**4.184**	**3.670**	**3.912**	**4.021**	**3.600**	**20.184**

* indsamling af statistik for januar, marts og april har svigtet. I alt burde besøgende på kulturi.org for hele året formentlig ligge ca. 5.000 højere.

PROJEKTER

Samarbejdsprojekter i relation til undersøgelse og forskning

Alle Tiders Mennesker
Projektet er afsluttet i 2014. Rapport er sendt til bevillingsgiverne i januar 2014. Måle-udstyr er nedtaget i Qaja ved Ilulissat Isfjord. Projektets måleudstyr blev sommeren 2014

aflæst i Igaliku, Kilaarsarfik og Kangeq af en af samarbejdspartnerne i projektet, Jørgen Hollesen, fra Bevaringsafdelingen, Danmarks Nationalmuseum.

REMAINS

”Alle Tiders Mennesker” var planlagt som et forprojekt til et større anlagt projekt, *REMAINS*, som over et 5-årigt forløb skulle bygge videre på de indhentede resultater og undersøge trusselbilledet mod de grønlandske kulturlevn i forskellige dele af landet, bl.a. set i lyset af de aktuelle klimaændringer. Det lykkedes imidlertid ikke at fremskaffe den fornødne finansiering til projektet i den planlagte udformning. I skrivende stund er der meget der tyder på, at det vil lykkes at gennemføre en mindre udgave af projektet, hvor fokus – ligesom det var tilfældet i forprojektet – bliver Nuuk-området. I den nye udformning vil Nationalmuseet i Danmark være økonomisk administrator og projektejer, men projektet vil finde sted i meget tæt samarbejde med Grønlands Nationalmuseum & Arkiv.

Den Kolde Krigs Anlæg

Kulturstyrelsen har udgivet bogen "KOLD KRIG - 33 fortællinger om Den Kolde Krigs bygninger og anlæg i Danmark, Færøerne og Grønland". Projektet om 6 fortællinger om den kolde krig i Grønland som indgik i ovenstående hovedprojekt skal udgives som et formidlingshæfte på grønlandsk i 2015. De 6 koldkrigsfortællinger bliver:

- Thule Air Base inklusive Camp Century og flytningen af Inughuit samt Thulesagen og det nedstyrtede B52 fly
- Kangerlussuaq
- Grønnedal
- Narsarsuaq
- Dye 2 station på indlandsisen
- Kort og Matrikelstyrelsens ”spøgelsesdepot” ved Sisimiut.

De nordøstgrønlandske hytter i Nationalparken

NKA fik i august 2014 besejlingsassistance hos Arktisk Kommando (AKO) med deltagelse af 2 personer med forsvarets skib Ejner Mikkelsen. Besejlingsassistancen muliggjorde en færdiggørelse af registreringen af Liste-A hytter og stationer mellem Daneborg og Danmarkshavn i Nordøstgrønland Dette sommertogt er en fortsættelse af registreringsrejsen sommeren 2012, hvor NKA i samarbejde med Nordøstgrønlandsk Kompagni Nanok fik rekognosceret og registreret 18 hytter og stationer samt besigtiget og fotodokumenteret 28 andre.

Besejlingsassistancen muliggjorde registrering og fotodokumentation af alle 6 lokaliteter og yderligere 6 andre hytter som ikke er på Liste A. De 6 Liste A hytter er: Der er blevet taget prøver fra rådskadet træ i 3 hytter til laboratorieanalyser. Disse prøver er blevet undersøgt af et norsk hussvampe-specialist Myco-team som i samarbejde med NKA undersøger træskadende rådsvampe i Svalbard og Nordøstgrønland. En af prøverne viser

forekomst af Hushindesvamp (Leucogyrophana mollis) som er meget modstandsdygtig overfor kold klima, UV-lys og tørre perioder. I de hytter hvor svampen forekommer i træværk, er steder hvor der sker øget afsmeltning i permafrostlag. NKA vil i samarbejde med Nordøstgrønlands Kompagni Nanok etablere dræn omkring hytter og stationer for at afhjælpe fugtforekomster i træ.

Dødemandsbugten er færdigrenoveret som formidlingscenter og der er blevet ophængt plakater med informationer om stedets historie og Nationalparkens historie gennem tiderne på grønlandsk, dansk og engelsk.

Udover Dødemandsbugten har Nordøstgrønlands Kompagni Nanok i samarbejde med NKA fået renoveret den gamle Sverresborg fangststation i Vega Sund samt ny bjørnesikring af Lauge Kocks station Ørnereden og 12-mandsbarakken på Ella Ø.

Savissivik-meteorittens kulturhistorie - Handelssystemer hos inuit, nordboer og tunit i Nordvestgrønland

For 2000 - 3000 år siden eksploderede en henved 1000 tons tung jernmeteorit i atmosfæren over Avanersuaq-området. For omkring 1300 år siden blev stykkerne opdaget af mennesker, som straks tog det nye råstof i brug.

Med dette projekt ønsker vi, i et samarbejde mellem NKA, Nationalmuseet og Statens Naturhistoriske Museum for første gang at udføre arkæologiske undersøgelser af inuits og tunits enestående udvinding og distribution af meteorjern fra Savissivik i Nordvestgrønland. Den forhistoriske udnyttelse af én enkelt veldefineret råstofkilde muliggør, at man på et empirisk grundlag kan udføre teknologiske studier af arbejdsprocesser såvel som af handels- og udvekslingssystemer i de forhistoriske jæger-samler samfund. Under projektet vil vi kortlægge bopladser og arbejdsområder, der er knyttet til den forhistoriske udnyttelse af meteorjern, idet vi på disse lokaliteter med begrænsede udgravninger kan tilvejebringe restprodukter of forarbejder af meteorjern såvel som de redskaber der blev anvendt ved udhamringen af mindre stykker meteorjern fra de tonstunge meteoritter der ligger eller lå i landskabet.

Ud over det arkæologiske feltarbejde foretages samlingsstudier af meteorjernsstykker, der i dag befinder sig på amerikanske og britiske museer, men som er indsamlet fra bopladser i Grønland og arktisk Canada ved besøg på British Museum og American Museum of Natural History, ligesom brugen af meteorjern vil blive søgt beskrevet igennem et eksperimentalarkæologisk pilotprojekt. På baggrund af undersøgelserne i meteorjernets udvindingsområde i Nordvestgrønland samt af redskaber med indsatte blade af meteorjern, der er fundet fjernt fra udvindingsområdet og eksperimentalarkæologiske erfaringer vil vi opstille en ”operative kæde” for udvindingen, brugen og kassationen af objekter af meteorjern (Inizian et. al. 1999; Desrosiers & Sørensen 2008).

Projekt Roots2share
Projektet Roots2Share er afsluttet i efteråret 2014.

Andre

Besøg af forskere fra andre lande på NKA i 2014:

- Ph.d. studerende Eileen Colligan, Hunter College, City University of New Yok, fra d. 20. 8. – 18.9. Studerede spor efter brug af metal på redskaber tilhørende Sen Dorset og Tidlig Thulekultur
- Professor emeritus Arved Nedkvitne, Oslo. Fra d. 20. – 28.9. Litteratur- og kildestudier i relation til norrøn historie i Grønland
- Ph.d. Michèle Hayer Smith, Haffenreffer Museum of Anthropology, Brown University, USA. Fra d. 10. – 20. september. Studerede tekstilfund fra nordbopladser
- Ph.d.-studerende Camille Viot, Université Paris 1, Panthéon-Sorbonne, Paris. Fra d. 14. november – 12. december. Studerede ulut / kvindeknive fra NKA's samlinger.

ARKÆOLOGISKE AKTIVITETER

Undersøgelser

Avannaa Resources A/S gennemførte denne sommer en forundersøgelse af et koncessionsområde på Diske Ø og der blev i dagene 30. juni til 4. juli 2014 lavet en arkæologisk besigtigelse af Grønlands Nationalmuseum & Arkiv. Formålet med dette tilsynsbesøg var at sikre, at der i området ikke fandtes fredede fortidsminder eller kulturhistoriske interesser, som kunne blive berørt af forundersøgelserne. I hele området blev der fundet to fortidsminder. Det første en teltring fra Sen-Thulekultur (1700-1800 AD) og det andet et Dorset teltfundament beliggende op ad en fjeldside (800-0 BC). Resultatet af den arkæologiske rekognoscering afdækkede ikke nogle direkte konflikter mellem den planlagte aktivitet og det berørte områdes kulturminder. Det er NKA's opfattelse, at konstruktionsarbejdet ifm. projektet kan udføres uden at beskadige områdets kulturminder. Bestigelsen blev gennemført af museumsinspektør Hans Lange, Grønlands Nationalmuseum, efter aftale med Inuplan A/S og Avannaa Resources A/S.

Fra den 18. til den 25. august blev der foretaget dokumentation af Thulekulturens grave ved Sermermiut i World Heritage området ved Ilulissat isfjord. I alt blev 121 grave registrerede og dokumenterede. Formålet med dokumentationen er, at udarbejde en plan for, hvordan man kan tage vare på gravfelterne i forhold til det store antal turister og gæster der hvert år færdes i området. I planen er der flere forhold der skal overvejes:

- Hvor udsatte kan åbne grave være for plyndring?
- I hvilken grad kan man i arkæologisk forstand forsvare, at lukke gravene til?

For at kunne besvare disse spørgsmål var det nødvendigt, at dokumentere området først.

Sermermiut. I forbindelse med nedtagningen af måleudstyr i Qajaa ved Ilulissat Isfjord foretog NKA's samarbejdspartnere i "Alle Tiders Mennesker"-projektet, Jørgen Hollesen og Henning Matthiesen fra Bevaringsafdelingen på Nationalmuseet i Danmark, en undersøgelse af møddingslagene på Sermermiut-bopladsen, som viste, at der her – ligesom det er tilfældet på Qajaa på sydsiden af Isfjorden – stadig findes permafrosne kulturlag.

Sermermiut. Landmåler Niels Christian Clemmensen fra Kulturstyrelsen i Danmark og arkæolog Hans Kapel har for NKA med GPS måleudstyr genopmålt nogle fastpunkter udlagt i 2003 på bopladsområdet. Formålet var at undersøge hvor meget jordlagene har flydt / flyttet sig på det skrånende terræn i den forløbne 10-års periode.

Dronefoto af ruinerne i Qaqortukulooq taget af Gardar Gudmundsson i juli 2014.

Qaqortukulooq. For NKA gennemførte professor Orri Vésteinsson (University of Iceland) og arkæolog Gardar Gudmundsson (Institute of Arcaeology, Iceland) fra d. 18. juli – 2. august en arkæologisk rekognoscering af norrøne ruingrupper i de to fjorde, Qaqor-

tup Imaa og Kangerluarsuk. Formålet var at få et detaljeret indblik i den norrøne bebyggelse i det umiddelbare opland til stormandsgården ved Hvalsey-fjordens kirke med henblik på at kunne etablere en landskabelig, social og økonomisk kontekst til denne lokalitet. Projektet skal ses som et led i planerne om at lave en monografi om Qaqortukulooq - lokaliteten som har de bedst bevarede ruiner fra den norrøne tid i Grønland. 22 ruingrupper som ikke tidligere er dokumenteret blev undersøgt, hvoraf næsten alle blev opmålt med GPS og dokumenteret fotografisk med drone. Herudover blev flere små ruinpladser dokumenteret manuelt med målebånd og kamera. Ved undersøgelsen lykkedes det bl.a. at genfinde en ret markant ruingruppe på øen Arpatsivik (nordboernes Hvalsey), som har været forkert afsat på ældre kort. Den pågældende lokalitet formodes at have hørt under stormandsgården, der ligger sammen med kirkeruinen. Projektet var en fortsættelse af en undersøgelse der blev indledt i 2005 af Qaqortoq Museum.

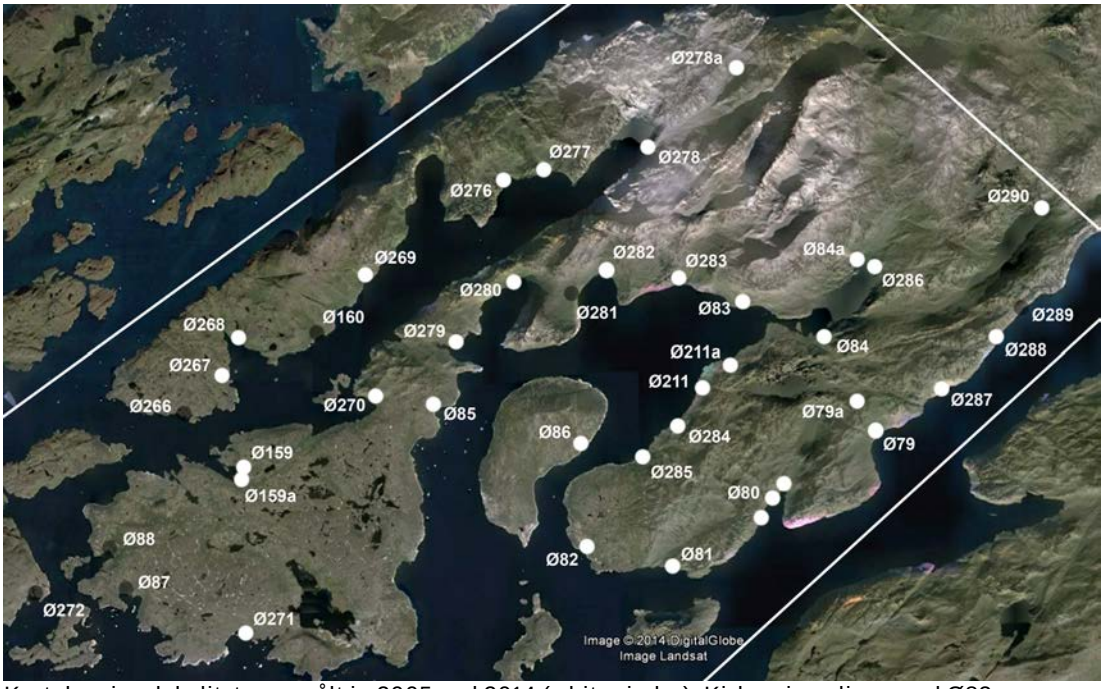

Kort der viser lokaliteter opmålt in 2005 and 2014 (white circles). Kirkeruinen ligger ved Ø83.

Vatnahverfi. På opdrag af Nukissiorfiit foretog arkæolog Christian Koch Madsen for NKA en rekognoscering i den nordlige del af Vatnahverfi i Sydgrønland i forbindelse med planerne om en kapacitetudvidelse af Qorlortorsuaq Vandkraftværk. Under den arkæologiske rekognoscering blev 14 nye fortidsminder fundet og registreret, samt yderligere to allerede kendte norrøne anlæg. Heraf vurderes det, at fire anlæg vil være meget truet af det planlagte anlægsarbejde og derfor bør undersøges arkæologisk, såfremt det går i gang. Rapport er efterfølgende tilsendt Nukissiorfiit.

CIE-projektet i Sydgrønland. CIE står for *Comparative Island Ecodynamics in the North Atlantic*, og er et samarbejdsprojekt mellem institutioner i USA, Island, Storbritanien, Danmark, Grønland mm. Med Afdeling for Middelalder og Renæssance ved Nationalmuseet i Danmark som primus motor – og i forståelse med NKA - fortsattes fra året før i 2014 de arkæologiske rekognosceringer i kystzonen syd for Qaqortoq, i den sydlige, kystnære del af den norrøne Østerbygd, som kun er sporadisk undersøgt tidligere. I feltarbejdet deltog arkæologerne Christian Koch Madsen (Nationalmuseet i Danmark), Konrad Smiarowski (Hunter College, CUNY, USA), professor Ian Simpson (School of Natural Sciences, Stirling, UK) og arkæologistuderende Michael Nielsen (pt. bosat i DK men hjemmehørende i Grønland).

Qassiarsuk, Igaliku, mm. Fra d. 28. juli - 13. august foretog et internationalt team af arkæologer fra Østrig, Tyskland, Storbritanien og Norge rekognosceringer af kystzonen i Qassiarsuk, Igaliku, Igaliku Kujalleq og Qaqortukulooq i Sydgrønland. Deltagerne har tilknytning til projektet HaNOA: Hafen im Nordatlantic / Harbours in the North Atlantic (800-1300 e. Kr.). Formålet med feltarbejdet var at lede efter spor efter middelalderlige, maritime anlægsstrukturer i form af kaj- eller moleanlæg, sten med fortøjningshuller, koncentrationer af ballaststen mm. Undersøgelsesholdet benyttede sig af drage og drone udstyret med kamera til dokumentation af både anlæg og det omgivende landskab. Der blev så vides ikke observeret submarine strukturer eller anlæg. Der er i skrivende stund endnu ikke modtaget en rapport.

Norliit. Landmåler Niels Christian Clemmensen fra Kulturstyrelsen i Danmark og arkæolog Hans Kapel foretog fra d. 28. juli – 1. august en GPS baseret opmåling af det historiske område omkring Brødremenighedens gamle missionsstation i Nuuk.

Savissivik. I juli og august deltog museumsinspektør Mikkel Myrup i et projekt om Savissivik-meteorittens kulturhistorie. Projektet var et samarbejde mellem NKA, SILA og Statens Naturhistoriske Museum. Formålet med sommerens ekspedition var at udføre den første arkæologiske registrering/dokumentation af de lokaliteter hvor den forhistoriske udnyttelse af jernmeteoritfragmenterne fandt sted i Savissivik-området. Derudover udførtes et pilotprojekt med kortlægning ved hjælp af UAS (Unmanned Aerial System) -teknologi, eller drone, som den populært kaldes. Lokaliteten, som blev opmålt med UAS, er fundstedet for meteoritfragmenterne Woman og Dog som Robert E. Peary i 1895 fjernede og fik sejlet til New York, hvor de i dag ligger på American Museum of Natural History.

UAS-opmålingsforsøget må betegnes som en succes. Ved denne type opmåling består de rå data af luftfotografier. Til hvert fotografi er tilknyttet en mængde spatiale data, såsom position og i hvilken vinkel det er taget. Samtlige data bliver efterfølgende bearbejdet i systemets tilhørende software og der genereres en såkaldt point cloud eller punktsky. Ud fra denne punktsky kan man generere digitale terrænmodeller i 3D samt meget detaljerede kort med f. eks. 10-centimeters højdekurver. Konklusionen på UAS-pilotprojektet er,

at denne teknologi fremover tilstræbes inddraget som en fast bestanddel i kortlægning og dokumentation i arkæologiske/kulturhistoriske sammenhænge og der er allerede bud efter NKAs kompetencer på dette område fra andre forskningsprojekter.

Ruinpleje

Igaliku. Georg Nyegaard og Hans Lange klippede sammen med Sâle Aronsen, Igaliku, vegetationen i ruinområdet i Igaliku med buskryddere fra d. 11. – 15. juli.

Qaqortukulooq. Sammen med to medhjælpere opsatte fåreholder Kalistaaraq Karlsen i juni 2014 et nyt, ca. 1400m langt hegn omkring ruingruppen for at forhindre får og hestes adgang til området. Et ældre hegn opsat i 1996 var efterhånden nedbrudt og kunne ikke genetableres. Hegnet løber i så stor afstand fra ruinområdet, at det ikke ses af de besøgende med mindre man bevæger sig ud i terrænet.

Foto: Georg Nyegaard

Qaqortukulooq. Fra den 17. – 24. juli foretog restaureringsspecialisterne Henrik Høier og Jacob Bovin en restaurering af kirkeruinen. Det sydvestlige hjørne af murkronen blev sikret mod nedskridning. Desuden blev sten indsat flere steder i kirkens murværk, hvor sådanne enten var skredet ud eller taget ud, og hvor der skønnedes at være ustabilitet og fare for yderligere nedskridning. I samme periode foretog Hans Lange og Georg Nyegaard en soignering af ruinområdet. Store mængder af ekskrementer fra får og hest blev fjernet fra området. På grund af slitagen af får – som i de senere år har haft for vane at søge læ i kirkeruinen for natten - blev der endvidere lagt nye græstørv i en del af kirkens indre og uden for vestgavlen.

Foto: Georg Nyegaard

Norliit. Den 30. - 31. august afholdtes et miniseminar på ruinområdet i Norliit i samarbejde med arkæolog Mari Hardenberg, til daglig ansat i Grønlands Selvstyre, restaureringsspecialist Henrik Høier, der til daglig udfører restaureringsopgaver for Kulturstyrelsen i Danmark, og arkæolog Hans Kapel. Fra NKA deltog Hans Lange. Formålet med seminaret var at lægge en plan for de kommende års indsats for at renovere og forskønne området. Efterfølgende har Mari Hardenberg og Hans Lange afholdt møder og truffet aftaler om det videre forløb.

REGISTRERING OG DOKUMENTATION

Registrering ved museet
Der foregår løbende registrering af genstande i databasen REGON. Dette gælder såvel nyindkomne genstande, som den meget omfattende samling af kulturhistoriske genstande, der opbevares i NKA's magasiner. Hovedansvaret for indtastningen af genstande fra de forskellige kulturhistoriske perioder er fordelt på flere inspektører.

I slutningen af 2014 blev der lavet en speciel registreringsindsats overfor samlingen af genstande fra Qilakitsoq med hjælp fra museumslederen fra Qasigiannguit Anne Mette Osvig. Samlingen har KNK-nummer 0999 og består af 186 genstandsnumre. Mapper med beskrivelser og konserveringsrapporter af dragter og dragtdele fra Danmarks Nationalmuseums registrering er gennemgået og scannet, og vedhæftet som filer i REGON. Alle kasser er blevet åbnet og tjekket om indholdet passer til beskrivelsen i den første genstandsliste udført af Danmarks Nationalmuseum tilbage i 1980'erne.

Alle genstande, dragter og dragtdele samt tilbehør som kamikgræs og –remme og andre løse genstande har nu alle et tildelt nummer. På alle kasserne er der nu påklistret et billede og et genstandsnummer for hver genstand, der er i kassen. Alle mapper med beskrivel-

ser og konserveringsrapport, samt gamle fotos fra DNM samles et sted og placeres forsvarligt i magasin II.

Registrering ved arkivet
Et nyt program til elektronisk registrering af vore arkivalier er udviklet i 2009 og blev taget i brug i begyndelsen af 2010. På grund af overvældende mængder af tilkomne uordnede arkiver, som har krævet alle registratorernes ressourcer, har den elektroniske registrering ligget stille i 2014.

IT-arkivet
I maj 2014 blev der ansat en ny IT-arkivar, hvis første opgave omhandlede gennemførelsen af den planlagte spørgeskemaundersøgelse om myndighedernes IT-systemer. Spørgeskemaet blev udsendt og besvarelsesfristen ad flere omgange forlænget. Undersøgelsens formål blev dog kun delvist opfyldt i det kun 26,16% af myndighederne besvarede spørgeskemaet helt eller delvist. Der forestår derfor et arbejde med at opsøge myndighederne på anden vis.

En af de myndigheder som havde besvaret skemaet grundigt var Ombudsmanden. IT-arkivaren tog derfor til møde med dem, og da det viste sig at de var interesserede i IT-arkivering, og at myndigheden havde en passende størrelse, blev det besluttet at arbejde henimod at Ombudsmandens ESDH-system Captia bliver den første elektroniske aflevering til arkivet. I løbet af året har der været løbende kontakt mellem arkivet og Ombudsmanden, samt ombudsmandens IT-leverandører, men grundet travlhed og IT-nedbrud hos Ombudsmanden kom arbejdet ikke for alvor i gang i 2014.

I mellemtiden modtog arkivet melding om at Selvstyret ville udskifte deres ESDH-system. Det betyder både at det gamle system skal afleveres til arkivet og det nye system godkendes. I løbet af året har således været afholdt en række møder med Selvstyret (Digitaliseringsstyrelsen), som har medført at deres nye system, F2, er blevet godkendt. Afleveringen af det gamle system er ikke igangsat, men der er lagt planer, så man forventer snart at kunne begynde afleveringsarbejdet.

I forbindelse med anskaffelsen af det nye system ønskede Selvstyret at gå tilbage til deres gamle journalplan, dog med visse opdateringer. Arkivet har derfor hjulpet dem med at finde den gamle journalplan frem, og Selvstyret er i øjeblikket i gang med at tilpasse den efter styrelsernes ønsker. Når Selvstyret er færdige med at tilpasse journalplanen, og har lagt sig fast på hvordan journaliseringen i det nye system skal foregå, skal disse ændringer fremlægges for arkivet, som skal vurdere om de kan godkendes som værende i overensstemmelse med god journalpraksis.

Der er blevet udformet et anmeldelsesskema, som myndighederne skal bruge. Dette skema foreligger foreløbig som en PDF-fil.

Der har været afholdt møder med Selvstyrets jurister omkring udarbejdelse af en ny arkivlov, hvor man har arbejdet videre på udformningen af lovteksten og talt om hvilke bekendtgørelser der skal følge med loven.

Fotosamlingen på museet
Arbejdet med museets fotosamling skrider ikke så hurtigt frem som forventet. Grunden er, at medarbejderen, der har arbejdet meget med indskanning, delvist er overgået til andet arbejde. I 2014 er der specielt blevet taget hånd om John Møllers fotosamling: Tidligere skanninger viser sig nu at være ukomplette. Derfor er hele samlingen gennemgået og fotos der ikke før har været skannet ind er blevet skannet fra et papirbillede eller fra den originale glasplade. Tekster til samlingen er desuden lagt ind i Cumulus på dansk, grønlandsk og delvist på engelsk. Samlingen indeholder nu 2.527 digitale billeder.

I alt er der nu i Cumulus registreret 31.224 digitale billeder.

Rapportarkivet
Det digitaliserede arkæologiske rapportarkiv er blevet klargjort til brug for Nunniffiit. Der er blevet lagt kopier af rapporterne ud på Nunniffiit-serveren hos Grontmij og dette vil gøre det muligt, at se rapporterne samtidig med, at man undersøger de enkelte fortidsminder.

NUNNIFFIIT – Det nationale online kulturminderegister
Opgraderingen af kulturminderegisteret forløb planmæssigt i løbet af 2014. Implementeringen af systemet fra kravsspecifikation til færdigt WebGIS foregik i perioden januar-september 2014, med den endelige overtagelse 30. september. Systemet foreligger på domænet nunniffiit.natmus.gl og fremstår som et fuldt funktionelt WebGIS i en tidssvarende industristandard baseret på Grontmij A/S' SpatialSuite. Efter afleveringen gik arbejdet med datagennemgang og –validering i gang. Denne proces vil lede til et WebGIS klar til brug, også for offentligheden, formentlig, ultimo 2015.

Bygningsgennemgang i hele landet
Den systematiske gennemgang af landets fredede bygningers videre forløb søges løst i samarbejde med Landsplanafdelingen, idet der søges en større helhed og en samlet plan både for de fredede og de bevaringsværdige bygninger. Arbejdet er meget ressourcekrævende og der er brug for at samle kræfterne om det byggede kulturarv. Mange af de bevaringsværdige huse er ligeså væsentlige som de fredede for det kulturmiljø de indgår i. Derfor er NKA gået i samarbejde med Landsplanafdelingen med at udarbejde en strategiplan for det videre forløb og hvor der nedsættes en projektgruppe. Projektgruppen består af Selvstyret herunder NKA, afdelingen for Landsplan, afdelingen for Kultur og Sbi, Center for Bygningsbevaring, Kulturstyrelsen, Artek og Cowi. Gruppen skal udarbejde en fælles national og kommunal strategi for fremtidig bevaring og udvikling af den byggede kulturarv for bygninger såvel som sammenhængende bebyggede strukturer og bygningsmiljøer.

Projektet er opdelt i flere faser og fase 1 er at skabe overblik over udfordringerne og involvere de relevante aktører - særligt kommunerne som spiller en vigtig rolle og erhvervsliv, turistaktører og uddannelsesinstitutioner. Der udarbejdes en publikation, der giver potentialet i bygningskulturarven i Grønland.

Under fase 2 skal der udarbejdes registreringsmetoder tilpasset Grønland og samtidig gives der generel information og kommunikation af bygningskulturarven. Under fase 3 skal der udarbejdes et oplæg til fremtidig organisering, ansvars- og rollefordeling og evt. lovgivningsmæssige tiltag. Fase 4 giver bud på fremtidige finansieringsmodeller og muligheder for fundraising samt platforme og digitaliseringsmuligheder.

Med afsæt i de særligt grønlandske udfordringer vil projektet have fokus på at udvikle arbejdsmetoder og systematik, hvor den byggede kulturarv ses som en del af den fælles grønlandske kulturhistorie og identitet samt et væsentligt økonomisk og kulturelt aktiv.

Deponering og opmagasinering af gl. fiskepakhuse i Paamiut
Kommuneqarfik Sermersooq har i samarbejde med NKA fået udarbejdet retningslinier for nænsom nedtagning af fredede pakhuse i Paamiut i forbindelse med renovering af det gl. stenkajanlæg hvor husene står. Pakhuskonstruktionerne skal nummereres og efterfølgende nænsomt nedtages og deponeres i et tørt sted indtil genopførelse finder sted på samme sted.

Kommuneqarfik Sermersooq skal udarbejde en tidsplan for nedtagning og genopførelse af pakhusene. Kommuneqarfik Sermersooq har afsat 380.000 kr i 2015 til sikring af pakhusene indtil kommunen får de nødvendige midler til restaurering af bygningerne.
Ligeledes er der afsat 1.446.000 kr. i 2015 til reparation af stenkajanlægget.

Formidlingsprojekt i forbindelse med Ilimanaq-projektet
NKA skal bistå med Formidlingsprojektet om bygningskulturarven i samarbejde med Real Dania Byg. Formidlingsprojektet bliver i gangsat i marts 2015. Formidlingen af Ilimanaq Projektet skal ske bredt i den grønlandske befolkning og formidle projektets faglige del som en akademisk læring via TV/KNR gennem interviews og udsendelser med praktisk restaurering på byggepladsen.

INDSAMLING OG SAMLINGER

Tilgang til den arkæologiske samling
Der har i året 2014 ikke været foretaget regulære udgravninger. Under diverse feltarbejder er der gjort flere løsfund, ligesom der også løbende kommer løsfund ind fra borgere. Generelt for sådanne løsfund må man sige, at idet de er fjernet fra deres kontekst, har de

mistet en stor del af deres arkæologiske værdi. Vi lader derfor sådanne løsfund indgå i en genstandspulje, som kan bruges til formidling i skoletjenesten. I enkelte tilfælde kan der være tale om specielle løsfund, som i sig selv har så stor værdi, formidlings- eller forskningsmøssigt, at man vælger at lade dem indgå i den arkæologiske samling.

Indsamling og tilgang af arkivalier
Der har i 2014 været 20 indleveringer fra offentlige institutioner: 28 indleveringer af privatarkiver, 12 indleveringer af foreningsarkiver og 4 indleveringer af virksomhedsarkiver.

Arktisk Instituts overdrog i maj måned Mathias Storcks manuskript til romanen *SingnagtugaK'* til Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Kunst
NKA har købt fem værker fra Bolatta Silis-Høeghs kunstudstilling "Lights On Lights Off" på Bryggergården i Kastrup: "Inside", "Outside", "Lights On", "Lights Off" og "Selfie".

Erhvervelser og gaver

Finn Lynges fotos (Bo)

NKA modtog i 2014 fra Gundhild og Palle Vibe i Farum i Danmark en stor donation på over 60 spoler 16 mm film optaget af zoologen Christian Vibe på ekspeditioner i Grønland, som i tid strækker sig fra slutningen af 1930'erne til midten af 1980'erne.

Christian Vibe (1913-1998) var på sin første zoologiske ekspedition til Grønland i 1936 til Upernavik og Thule - en rejse der blev afgørende for hans senere virke. Han tilbragte de fem krigsår fra 1940-45 i Nuuk, hvor han deltog i oprettelsen af en radionyhedstjeneste og fra 1942 var redaktør af den dansksprogede avis Grønlandsposten. Efter Krigen var han knyttet til Zoologisk Museum i København og i 1948 blev han leder af "Grønlands zoo-geografiske undersøgelse". Hans arbejde gav anledning til et utal af ekspeditioner til Grønland. De to største var moskusokseekspeditionerne 1961-65, hvor efterhånden 27 kalve overførtes fra Øst- til Vestgrønland (hvor der nu er en bestand på flere tusinde dyr) og isbjørneekspeditionerne der gik til NØ-Grønland 1973-75, til Melvillebugten 1978, til Polhavet 1977 og som også indgik den internationale drivisekspedition FRAM i 1979.

Filmspolerne dækker således et meget stort antal ekspeditioner og videnskabelige aktiviteter i mange egne af Grønland. Filmene er ud fra ekspeditionshistorisk og zoologisk synsvinkel af særlig stor værdi, men indeholder også et stort potentiale til formidling for den almindelige borger. Ikke mindst er filmene som skildrer flytningen af moskusokser

fra Øst - til Vestgrønland af stor formidlingsværdi på grund af det succesfulde udkomme af denne flytning.

NKA har af efterkommerne fået overdraget rettighederne til Christian Vibes grønlandsfilm, således at vi kan formidle indholdet til offentligheden, både hvad angår den formidling der fysisk finder sted på museet samt til digital formidling på internettet.

NKA har i øvrigt i 2014 indsamlet:

- En søvfarvet termokande. Giver: Johannes Nielsen
- Dobbelt benfigur fra Uummannaq, Dundas. Giver: Pauline Knudsen
- Nuka Godtfredsens originale tegninger om boliger. Giver: Nuka Godtfredsen
- 2 små bøger af Peter Valentin Rosing. Giver: Pauline Knudsen
- Notesbog, med folk der har været på toppen af Sermitsiaq fjeldet. Giver: Emil K. Rasmussen
- Ulublad af jern. Giver: Jonas Motzfeldt Bahnsen
- Trægenstand fra Qutdleq, Østgrønland. Giver: Bent Schatter
- Fugleskindstehætte. Købt
- Barnearmbånd. Købt
- Kalaallisuut. Giver: Malîna Steenholdt
- Kamiit. Giver: Malîna Steenholdt
- Træbeholder. Giver: Grete og Otto Baagøe-Nielsen
- Rentak forbundet med sene. Giver: Grete og Otto Baagøe-Nielsen
- Drivtømmer. Giver: Grete og Otto Baagøe-Nielsen
- Sten. Giver: Grete og Otto Baagøe-Nielsen
- Kobber. Giver: Grete og Otto Baagøe-Nielsen
- Drivtømmer. Giver: Grete og Otto Baagøe-Nielsen
- Plakat af Nanooks musikudgivelse, Pissaaneqaqisut, 2014. Giver: Manumina Lund Jensen
- Plakat af filmen, Sume Lyden af en revolution, 2014. Købt
- Plakat af filmen, Unnuaq Taarnerpaaffiani, 2014. Giver: Katuaq
- To små plakater af Sista, vindere af Vi Unges musikkonkurrence i 70-erne. Giver: Karl Kristian Olsen (Paartoq)
- To lydfiler med silatangiaasut i Kangaamiut den 25. December i 80-erne. Giver: Kristian Kreutzmann
- Qavaat, LP fra 70-erne. Giver: Georg Nyegaard
- Bibi Chemnitz design, cykelshorts, giver: Bibi Chemnitz
- Bibi Chemnitz design, kjole, giver: Bibi Chemnitz

- Amarngut kuisissut, tajarutillu. Købt
- Naatit / skindbukser fra 1930-erne. Giver: Naja Rosing Fleischer
- Qilalukkap ujalui / senetråd fra 1960-erne. Købt
- Isaksen design, strikkjole. Giver: Manumina Lund Jensen
- Isaksen design, strikkjole. Giver: Manumina Lund Jensen
- Inuit Quality clothes of Greenland, t-shirt. Giver: Manumina Lund Jensen
- Pilunnguaq Kleist design, kjole kvinde model. Giver: Manumina Lund Jensen
- Pilunnguaq Kleist design, kjole kvinde model, giver er Pilunnguaq Kleist
- Pilunnguaq Kleist design, Kjole pige model, giver er Pilunnguaq Kleist

Øvrig indsamling

Interviews:

- Pilunnguaq Kleist design
- Nuuk Couture design
- Isaksen design
- Inuk design
- Karsten Sommer, pladestudiet Ulo
- Per Berthelsen, pladestudiet Qilaat
- Eigil Petersen, pladestudiet Sermit
- 12 interview om lege i Grønland

Billeder og videooptagelser:

- Trommedansseminar i Katuaq Nuuk 2014.
- Trommedansworkshop ved underviser, Pauline Lumholt.
- Femdobbelt vinder af Avannaata Qimussersua Jørgen Kristensen fortæller om sit liv som slædekører i Katuaq.

ANDRE ARRANGEMENTER OG MØDER

Direktør Daniel Thorleifsen og souschef Georg Nyegaard deltog på det nordiske antikvariske chefmøde på Olafsborg i byen Savolinna i Finland fra den 2. – 4. juni 2014.

Arkivet var vært for Vestnordisk Arkivkonference i perioden fra d. 25. august til d. 29. august. Der var deltagere fra Island, Færøerne og Grønland, med gæster fra Rigsarkivet i Danmark og Samearkivet i Norge. Der var i alt 35 deltagere. Hovedemnerne var: ”Hvad er arkivets rolle i nutidens samfund?”, ”Administrationshistorie og forskning i egne arki-

ver", og "sikkerhed i arkiverne og arkivdannelse og arkivering hos myndighederne". Udover det faglige indhold var der sociale arrangementer med besøg på museet med reception og rundvisning, modtagelse hos den islandske generalkonsul, udflugt til Qooqqut, samt festmiddag.

Arkivet var i november vært for gymnasielærere fra alle GU'er i Grønland på efteruddannelse i kulturfag, arrangeret af Aalborg Universitetscenter. Førstearkivaren holdt oplæg om arkivets historie og gennemgik arkivalier der kunne bidrage med ideer til hvorledes arkivet kan inddrages i deres undervisning.

Arkivets besøgende
Efter arkivet er flyttet ud på Ilimmarfik, er læsesalen med kirkebøger fysisk flyttet væk fra arkivets kontorer. Der er noteret 18 i gæstebogen, men der har formodentlig været en del andre gæster, der ikke har noteret deres navne. Antallet af besøgende på læsesalen skønnes mindre end tidligere år, da det nu er muligt at slægtsforske på nettet. På vort forskningskontor har der været 4 besøgende. 2 fra England, 1 fra Danmark og en lokal.

Øvrige aktiviteter
NKA var medarrangør af en konference om bevaring af kulturarv i de polare områder i følgende regi: 2014 ICOMOS International Polar Heritage Committee Conference. The future of Polar Heritage. Environmental challenges in the face of climate change: detection and response. Afholdt fra d. 25. - 28. maj på Nationalmuseet i Danmark. Fra NKA deltog direktør Daniel Thorleifsen, souschef Georg Nyegaard, og museumsinspektør Pauline K. Knudsen.

Direktør Daniel Thorleifsen og souschef Georg Nyegaard besøgte d. 28. maj det vestsjællandske nye fællesmagasin i Uggerløse i nærheden af Holbæk og blev vist rundt og holdt møde med museumsinspektør Lise Holm og konservator Sofia Rydell.

Medarbejdernes videreuddannelse og kurser
Inge Bisgaard har deltaget i ICCROMs Internationale trækonserveringskursus i Oslo, maj-juni 2014 i 6 uger.

Deltagelse i seminarer og workshops
Georg Nyegaard deltog i ICOMOS-konferencen om bevaring af kulturarv i polare områder på Nationalmuseet i Danmark fra d. 25. - 28. maj, og havde et indlæg med titlen: Ruin restoration and preservation at Norse sites in South Greenland.

Hans Lange og Georg Nyegaard deltog d. 6. maj i et 1-dags kulturseminar arrangeret af Direktoratet for Kultur i kulturhuset Katuaq.

Inge Bisgaard og Georg Nyegaard har som led i arbejdet med Verdensarvsprojektet ”Kujataa – a subarctic farming landscape in Greenland”, der ledes af Direktoratet for Kultur, deltaget i en workshop i forbindelse med udformningen af nomineringsmateriale og forvaltningsplan.

Daniel Thorleifsen deltog i et symbosium om Grønland under den kolde krig, arrangeret af Carlsbergfonden, Carlsberg Academy, København, den 29. januar.

Daniel Thorleifsen deltog i fagseminar den 26. februar, arrangeret af Afdeling for kultur- og samfundshistorie, Ilisimatusarfik, med et indlæg med titlen: Historiefaget i museumssammenhæng.

BEVARING OG KONSERVERING, SAMT BYGNINGER

Konservering af museumsgenstande
Museet har ikke en konservator ansat men benytter sig af konservatorer fra Nationalmuseet i Danmark, som stiller konservatorer til rådighed til specielle bevarings- og/eller monteringsopgaver.

Magasiner
NKA bygninger og magasiners tilstand i 2014 er uændret. Antal af bygninger er ændret fra 11 til 10 bygninger, B-1111 Titartagaateqarfik – Tegningsarkiv ved Asiaqs kælder benyttes ikke længere til opbevaring af arkivalier. Der er ikke meget mere opbevaringsplads til rådighed i museets magasiner med undtagelse i Magasin IV og Magasin II.

NKA bygninger

B-70	Qalipaataasivikasik – Tidligere mandskabshus (1848)	52,0 m²
B-43	Niuertafik – Tidligere proviantbod (1850)	136,0 m²
B-36	Iffiorfik – Det gamle malerværksted (1852)	52,0 m²
B-74	Napparsivik – Bødtkerværkstedet (1887)	43,0 m²
B-1860	Aalisakkerivik – Det røde pakhus (1924)	154,0 m²
B-81	Qisuusivissuaq – Det sorte pakhus (1927)	220,0 m²
B-1859	Quersuaq – Stenpakhuset (1923)	216,0 m²
B-66	Aamarsuaasivissuaq – Beton pakhus (1936)	744,0 m²
B-1590	Titartagaateqarfik – Tegningsarkiv (1960)	65,0 m²
B-1728	Allagaaterqarfik – Landsarkiv (2007)	245,0 m²
B-3696	Ilimmarfik	6.500,0 m²

Museets magasiner

B-81	Qisuusivissuaq: Skindfartøjer, zoologi, geologi, arkæologiske prøver, større genstande fra nyere tid, særudstillings inventar, feltudstyr, mm
B-1859	Quersuaq Loft, Magasin III: Arkæologiske samlinger
B-1860	Aalisakkerivik 1. & 2. sal: Dragt og skindsamlinger
B-66	Aamarsuaasivissuaq 1. sal, Magasin II: Fladkunst og kunsthåndværk, etnologi, foto, mm.
B-66	Aamarsuaasivissuaq 2. sal, Magasin I: Etnologi (Østgrønland, polareskimoer) og arkæologi
B-66	Aamarsuaasivissuaq 2. sal, Magasin IV: Kolonitid

Klimaovervågning
Der har ikke været betydelige ændringer i magasinernes klimaforhold. For at komme klimaændringerne i forkøbet og samtidig med forbedring af behandling af de indsamlede data på magasinernes klimatiske forhold, blev der i 2014 kontaktet et firma for at indhente tilbud om leverance af et klimamålingssystem af trådløse dataloggere, hvor data overføres til PC. Det indsamlede klimadata for hvert magasin vil så blive evalueret af konservator, og anvende det til udfærdigelse af en klimarapport til opfølgning af museets bevaringsplaner.

Nyt inventar til magasiner
Der er i 2014 indkøbt nyt inventar i form af 12 stk. udtræksgitre til ophæng af indrammede kunst og 4 skabe med i alt 24 skuffer til kunst uden ramme til Magasin II. Det har forbedret opbevaringsforholdene betydeligt for museets kunst samlinger. Endvidere har Magasin II og IV fået udvidet hyldeplads gennem opsætning af flere reoler.

Registrering af opbevaring
I 2014 blev der prioriteret registrering af museets kunstsamling i Magasin II og alle indrammede kunst er nu ophængt i udtræksgitre.

Kunstsamlingen fra Sveaborg er flyttet fra Dragt- og Skindsamlingsmagasinet til Magasin II. Der er også registreret Christians Vibes samling af 16 mm spolefilm og NKA´s udstillings plakater og Grønlands plakater, der opbevares i Magasin II.

Udlån af kunstværker i 2014
Museet har i 2014 udlånt følgende kunstværker til Selvstyret: 1) KNK nr. 1230V0018-, 2) KNK nr. 1472V0005-, 3) KNK nr. 1872V0002-, 4) KNK nr. 2725V00038- og 5) KNK nr. 1463V0001.

Arkivet
Arkivalier, som har været opbevaret i Asiaq´s kælder, er nu midlertidigt flyttet i magasiner på Ilimmarfik. De skal nu ompakkes og man må regne med at det kommer til at fylde ca. 1000 arkivkasser, som kommer til optage meget plads på arkivet i Ilimmarfik, hvilket gør det endnu mere presserende med et nyt samlet tegningsarkiv.

Bygninger
Museets bygninger er blevet efterset af bygnings sagkyndige og der er udført adskillige mindre reparationer både indvendigt og udvendigt. I alle museumsbygninger er der udført el- og brandeftersyn.

Der er foretaget følgende vedligeholdelsesarbejder på NKA's bygninger i 2014:

- Udlusning af rådskadede beklædningslister på B-36 samt tætning af skorstensinddækning
- Tætning af skorstensinddækning på B-43
- Reparation af vinduesrammer og isætning af glas i B-66. Der er etableret en tagrende til afhjælpning af tagdryp ved hovedindgang.
- Renovering og restaurering af B-70, Det gule hus.
  Der er gået råd i en stor del af den lodrette facadebeklædning forårsaget af forkert valg af materialer og konstruktiv løsning på en tidligere renovering af sydgavlen. Dette har givet anledning til større fugtskader i store dele af træværk på sydgavlen. Desuden har man fuget med hård mørtel fra fundament til underkant beklædning samt tilgroet jord langs østlige facade, således at der sker vandophobning i træværk med rådskader til følge. Skader er blevet udbedret.
- Ny repos og trappe til B-81
- Reparation af kvistvinduer og spåntag på B-1159, stenpakhus.
- Udskiftning af zinkinddækning ved tagfod mod vest på B-1860, det røde pakhus samt ny trappe i nordgavl.

Tegningsarkivet
Tegningsarkivets arkivalier som var opbevaret i Asiaqs kælder, blev i efteråret flyttet ud i magasinerne i Ilimmarfik, hvor de vil blive ordnet, sorteret og pakket i arkivæsker. Det forventes, at det vil fylde ca. 1000 arkivæsker.

ØKONOMI OG REGNSKAB

Regnskab og budget
Grønlands Nationalmuseum og Arkiv er finansieret med en driftsbevilling fra finansloven på 12.398.000 i 2014, hvoraf der gik 9.398.000 til lønudgifter, svarende til 16 ansatte / årsværk på museet og 8 ansatte/årsværk på arkivet.

Museet har en egenindtægt på omkring 640.000 hovedsagelig fra salg fra kiosk, entréindtægter og ved overheads af projektmidler. Arkivet har en egenindtægt på omkring 240.000 for udarbejdelse og rekverering af tegningsarkiver.

Eksterne bevillinger
Til sommerens antikvariske aktiviteter i og omkring Qaqortukulooq, inklusive indkøb af materialer og arbejdsløn til opsætning af hegn omkring lokaliteten, hvis overordnede formål var at forberede ruingruppen til Verdensarv, blev der modtaget

- kr. 102.000 i økonomisk støtte fra "Augustinus Fonden"
- støtte på kr. 200.000 fra "A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene Formaal"
- Yderligere er der modtaget et tilsagn om økonomisk støtte på kr. 50.000 fra sidstnævnte fond til en afslutning af projektet i 2015.

Museet fik i 2014 efter ansøgning fra Ole M. Winstedts Mindelegat 1) kr. 48.000 til diverse kunstkøb, samt 2) kr. 192.000 til billedkunst.

I forbindelse med opløsningen af Peary Land fonden tildeltes Grønlands Nationalmuseum en donation på kr. 200.000 til museets fortsatte naturvidenskabelige, etnografiske eller arkæologiske indsats i Grønland.

NKA modtog som bevilget fra det tidligere KVUG et beløb på kr. 74.807 til afslutning af projektet Alle Tiders Mennesker.

Museumsinspektør Mikkel Myrup fik i 2014 af Grønlands Forskningsråd tildelt kr. 50.000. Midlerne gik til projektet Savissivik-meteorittens kulturhistorie - Handelssystemer hos inuit, nordboer og tunit i Nordvestgrønland

ØVRIGE ADMINISTRATIVE SAGER

Høringer vedr. fredede og bevaringsværdige bygninger
NKA er gået i gang med en fredningssag på Bispeboligen B-140, grønlands første seminarium, Nuuk. Tegnestuen Masanti er i gang med et hovedprojekt på renovering af bygningen. Bygningen har været ubeboet i en længere årrække på grund af lugtgener fra skimmelsvampangreb i stokværksdelen, trappeafsats og krybekælder. Årsagerne til skimmelsvamp er opstået efter en tidligere renovering med en kombination af forkert konstruktions løsning på efterisolering af ydervægge samt forsejling af stokværket med plastikmaling. Fredningssagen afsluttes med en høring når alle konstruktive forhold er blevet belyst med Masanti´s renoveringsprojekt.

Arealansøgninger
NKA er høringspart i arealansøgninger i det åbne land. I 2014 indkom der fra 2 arealansøgninger fra Kommune Kujalleq, 3 fra Qeqqata Kommunia og 2 fra Kommuneqarfik Sermersooq. Der indkom ingen ansøgninger fra Qaasuitsup Kommunia eller Nationalparken.

Tilsyn og konsulentvirksomhed
Paarnannguaq Kristiansen og Grete Rendal var i Maniitsoq i maj måned. Samtlige offentlige institutioner blev besøgt. Efterfølgende er udfærdiget en tilsynsrapport.

Forespørgsler
Der har i årets løb været 82 skriftlige forespørgsler vedr. diverse arkivalier og dokumenter.

Råstofsager
NKA er høringspart i diverse ansøgninger fra råstofsektoren. I 2014 behandledes bl.a. følgende sager:

- Høring vedr. småskalatilladelse: 9
- Høring vedr. kørsels-, arbejds- og boreprogram: 12
- Høring vedr. forundersøgelses- og efterforskningstilladelser: 9
- Høring vedr. videnskabelige undersøgelser: 10
-

Samarbejdsaftaler

OSAKA. Torsdag den 4. september 2014 åbnede The National Museum of Ethnology i Osaka en udstilling med titlen: Unknown Land - Greenland, its nature and culture. Dele af udstillingen som NKA stod for med kejserfamilien og Prinsesse Takamodos tupilaksamling, hvortil vi har fortalt historien om Inuits forestillingsverden, filosofi, tro, kultur

og værdier, fortsætter og bliver vist i Tokyo i marts 2015. Direktøren og Naja Rosing-Asvid stod for projektet, forberedelsen og opsætningen og tupilak-udstillingen og var i Osaka for en uges tid. Forud for dette var der affattet en samarbejdsaftale mellem The National Museum of Ethnology i Osaka, Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu og Danmarks nationalmuseum vedr. denne fællesudstilling.

BARCELONA. NKA har den 13. august 2014 underskrevet en samarbejdsaftale med L´Institut de Cultura de Barcelona - og som består af tre institutioner: Museum for verdenskulturer, Barcelonas Historisk Byarkiv og Barcelonas Fotografiske Arkiv. Instituttet i Barcelona er en lokal offentlig institution - oprettet af Barcelonas Byråd med det formål at udvikle og deltage i kulturelle aktiviteter af almennyttig interesse samt at fremme og motivere kulturel produktion og formidling af kulturarv. De tre institutter har til opgave at bevare, forske og formidle den kunstneriske, historiske og fotografiske kulturarv fra deres respektive samlinger. De to institutioner i Grønland og Catalonien arbejder begge indenfor den specialiserede ramme med forskning, bevaring og formidling af kulturarv og deler ønsket om at fremme udveksling af erfaringer og samarbejde om fælles projekter. For at nå disse mål underskrev parterne på en samarbejdsaftale, i overensstemmelse med vores respektive formål, for at skabe rammerne for forbindelsen mellem institutionerne. Aftalen vil muliggøre, lette og fremme samarbejde på en række områder, herunder bevaringsspørgsmål af kulturarv, adgang til samlingerne, forskningsregistre og fælles udgivelser og udstillinger, der er af gensidig interesse.

Verdensarvsarbejde

Inge Bisgaard og Georg Nyegaard er hhv. tilforordnet og medlem af den Styregruppe som Direktoratet for Kultur nedsatte i 2013 til at forestå det afsluttende arbejde med nomineringsmateriale, forvaltningsplan mm. i forbindelse med etablering af et kommende verdensarvsområde i Sydgrønland under titlen: ”Kujataa – a subarctic farming landscape in Greenland”. Styregruppens øvrige medlemmer består af repræsentanter fra Direktoratet for Kultur, Kommune Kujalleq og Kulturstyrelsen i Danmark. Herudover har i anden halvdel af 2014 også været tilknyttet professor Orri Vésteinsson, University of Iceland, som skribent i projektet til at forestå udformningen af nomineringsmaterialet. Sidstnævnte forligger nu i en foreløbig udgave, der indsendes til UNESCO til gennemsyn i februar 2015. I de første måneder af 2015, foregår det afsluttende arbejde med en forvaltningsplan for området. Arbejdet forventes afsluttet juni 2015 og den endelige ansøgning indsendes til UNESCO januar 2016. Der har i løbet af 2014 været afholdt en enkelt workshop samt et stort antal arbejdsmøder, der har foregået som telefonmøder.

Bygninger

I forbindelse med udarbejdelsen af nominationsmaterialet til Verdensarvslisten er Otto Frederiksens hus samt to stalde i Qassiarsuk, Cecilie og Henning Lunds hus i Qanisartuut blevet fredet samt 55 Igalikuhuse er kommet under Anden kulturarvsbeskyttelse.

Arktisk Kommando
Direktøren har deltaget i flere møder og skriveseminarer med input over museets behov i Arktisk Kommandos arbejder og planlægning over anden støtte til det civile samfund.

Lovarbejde
Ledelsen har gennem hele året deltaget i Departementets forberedelse af to lovforslag som skulle forelægges Inatsisartut til dens efterårssamling. De to lovforslag var henholdsvis en ny museumslov og en revidering af arkivloven. NKA fik afgivet høringssvar på disses høringsskrivelser. Imidlertid blev de endelige oplæg til lovforslag ikke fremlagt pga. valg til inatsisartut.

ANDET

Råd og nævn

Sekretariatsbetjening af Grønlands Museumsnævn
Museumsinspektør ved NKA Mikkel Myrup varetager sekretariatsfunktionen for Grønlands Museumsnævn. Nævnet afholdt et fysisk møde i Nuuk medio november samt et telefonmøde i ultimo december 2014. En særskilt årsrapport for nævnet udarbejdes af sekretæren som sendes direkte til orientering og godkendelse af Naalakkersuisut.

Sekretariatsbetjening af Kulturarvsrådet
Der har siden Kulturarvsrådets opløsning ved udgangen af 2013 ikke været nedsat et nyt Kulturarvsråd. I skrivende stund (januar 2015) afventes i nærmeste fremtid udnævnelse af tre medlemmer til et nyt Kulturarvsråd.

APPENDIX I

Medarbejdernes medlemskaber i diverse eksterne råd, udvalg og nævn, 2014

Bo Albrechtsen
- Medlem af og sekretær for NUKAKAs bestyrelse

Hans Lange
- Medlem af bestyrelsen for Ole M. Winstedts Mindelegat

Aviaaja R. Jakobsen
- Medlem af Kulturfonden Danmark-Grønland, udpeget af Inatsisartut
- Domsmand for kredsretten i Kommuneqarfik Sermersooq, udpeget af kommunalbestyrelsen i Kommuneqarfik Sermersooq
- Formand for Brancheudvalg for Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik

Georg Nyegaard
- Medlem af redaktionskomiteen for Journal of the North Atlantic
- Medlem af Styregruppen for verdensarvsprojektet i Sydgrønland nedsat af Direktoratet for Kultur.

Pauline Kleinschmidt Knudsen
- Forkvinde for Kommunernes arkæologiske Fond
- Fagfællebedømmer for Tidsskriftet Grønland
- Suppleant i bestyrelsen for NAPA

Daniel Thorleifsen
- Medlem af Advisory Committee on the 2010-2013 science project at Aarhus University: Exploring Greenland: Science and Technology in Cold War Settings
- Medlem for styregruppen af VNH: forskernetværket om dokumentation, historieskrivning og formidling af de vestnordiske landes fælleshistorie
- Formand for det midlertidige Grønlands forskningsråd
- Medlem af Qilakitsoq-fondet
- Medlem af Steering Committee i North Atlantic Fisheries History Association, NAFHA
- Medlem af Grønlands Miljøfond

Inge Bisgaard
- Medlem af bestyrelsen for Fonden for bevaring af gamle Bygninger
- Domsmand for kredsretten i Kommuneqarfik Sermersooq, udpeget af kommunalbestyrelsen i Kommuneqarfik Sermersooq

APPENDIX II

Personale

Fælles:

- Daniel Thorleifsen, direktør (historie)
- Thora L. Boesen, kontorleder (administration og økonomi)

Museum:

- Georg Nyegaard, souschef indtil 30. november (nordboer, fredningsaktiviteter)
- Bo Albrechtsen, inspektør og souschef pr. 1. december (foto og digitalisering)
- Dorthe Vold, rengøring og køkken
- Peter Lorentzen, registrator
- Pauline K. Knudsen, inspektør (arkæologi)
- Hans Lange, inspektør (Thule-kultur)
- Mikkel Myrup, inspektør (fortidsminderegister)
- Aviaaja Rosing Jakobsen, inspektør (dragter)
- Manumina Lund Jensen, inspektør (immateriel kulturarv)
- Inge Bisgaard, inspektør (fredede bygninger, bygninger) på 3/4-tid
- José Damian Ruiz-Martinez pr. 1. marts (magasiner)
- Joelle Didde Jelsted, informationskoordinator pr. 1. maj (formidlingsafdeling)
- Naja Rosing-Asvid, udstillingsdesigner (deltid)
- Andreas Harke, ekstern it-konsulent (timebasis)
- Hans Kristian Lennert, studentermedhjælp (timebasis)
- Tommy Vetterlain, medhjælp
- Anne Mette Olsvig i perioden 01.10.-.31.12.2014

Arkiv:

- Grete Rendal, 1. arkivar
- Niels Frandsen, arkivar (indtil 30. september)
- Paarnannguaq Kristiansen, arkivar
- Mikkel Nohr Jensen, IT-arkivar (pr. 1. maj)
- Vagner Kramer, tegningsarkivet
- Hans Egede Berthelsen, registrator
- Lars Peter Petersen, registrator
- Frederik Fuuja Larsen, studentermedhjælp pr. 24.marts
- Nuka Nathanielsen, studentermedhjælper

Kustoder (på timebasis):

- Aviaaja Mathæussen
- Dorthe Marie Fontain pr. 25.maj

- Marius Elisasen pr. 14. juli
- Bérti Klemensen pr. 30. november
- Tupaarnaq Mathiassen (indtil 26. juli)
- Elisabeth Poulsen (indtil 17. august)
- Suuluaraq Motzfedt (indtil 08. august)
- Ulunnguaq Lyberth i perioden 04.06.-22.06.2014

Freelancere:

- Leif Immanuelsen, trommedans
- Hanne Kristoffersen, bibliotek
- Mari Hardenberg, arkæologi
- Bolette Papis, oversættelse
- Hans Kapel, arkæologi

Praktikanter på NKA:

- Mathilde Smedegaard, Center for Museologi, Aarhus Universitet. Fra d. 3. marts – 2. maj 2014. Heraf to uger på arkivet, resten af tiden på museet
- Elisabeth Kofoed, Saxo Instituttet, Københavns Universitet. Fra d. 18. august – 19. december. Heraf en uge på arkivet, resten af tiden på museet.